

Постанова
вченої ради Тернопільського національного педагогічного університету імені
Володимира Гнатюка

від 25 січня 2021 р.

“Про наукову діяльність університету та шляхи її оптимізації”

Заслухавши та обговоривши доповідь проректора з наукової роботи та міжнародного співробітництва Фальфушинської Г. І., вчена рада університету відзначає, що наукова робота в університеті здійснювалась за п'ятьма пріоритетними галузями, а також виконувався тематичний план НДР, що має цільове держбюджетне фінансування МОН України за 4 проектами (обсяг фінансування склав 1 019 033 грн. проти 1 005 002 грн. у 2020 р.), 1 проєкт виконувався в рамках конкурсу НФДУ «Підтримка досліджень провідних та молодих учених» (4 281,6 тис. грн.), 12 проєктів виконувалися за госпдоговірною тематикою (загальна сума фінансування у 2021 р. – 507,9 тис. грн проти 198,3 тис. грн та 131,5 тис. грн. у 2020 р. та 2019 р. відповідно), 2 проєкти мають статус Міжнародної Технічної Допомоги (Еразмус +, Норвезька агенція забезпечення якості освіти – 539 тис. грн.), також виконувався договір з DAAD – 62,6 тис. грн. Окрім цього, отримано коштів від роботи у спецрадах університету – 264 018 грн, за оформлення атестаційних справ дисертацій – 80 064 грн., функціонування платної аспірантури – 2 895 164 грн (у 2020 р – 1 480 351 грн.), з них 2 009 031 грн за навчання іноземних громадян, за роботу програми «Антиплагіат» – 56 654 грн (у 2020 р. – 32 372 грн., у 2019 р. – 50 083 грн.). У 2021 р. закуплено обладнання для наукової діяльності на загальну суму 1 599 900 грн. (у 2020 р. – 1 094 588 грн.), у тому числі за кошти загального фонду - на 0 грн.

У 2021 році на базі ТНПУ виконувалося 4 проєкти з цільовим держбюджетним фінансуванням МОН, зокрема «Психолого-педагогічні механізми створення гендерно-справедливого середовища для дітей та молоді у контексті реалізації Концепції Нової української школи» (н.к. В. Кравець), «Лексична ідентичність національної мови: баланс питомого і запозиченого» (н.к. Л. Струганець), «Розробка універсальної багатоступінчастої біотехнології «in vitro – ex vitro – in situ» для вирішення проблеми стабілізації рідкісних видів рослин» (н.к. Н.Дробик), «Розробка молекулярної тест-системи для оцінки біобезпеки ціанотоксинів та фармацевтиків» (н.к. О. Горин); 1 проєкт виконувався в рамках конкурсу НФДУ «Розробка методології інтегральної оцінки біобезпеки забруднення оточуючого середовища пестицидами для цільових та нецільових організмів» (н.к. Г. Фальфушинська).

Впродовж 2021 року працівниками університету опубліковано 57 (у 2019 – 81, у 2020 р – 53) монографій та/або їх розділів, 13 з яких написано мовами ЄС, 120 наукових статей у фахових виданнях категорії «Б» (у 2020 р. – 128), 53 статті у виданнях закордоном (у 2020 р. - 25) та 139 публікацій у виданнях, які входять до міжнародних наукометричних баз *Scopus* та *WoS* (у 2018 – 52; 2019 – 98, у 2020 р - 142). Вже другий рік поспіль у рейтингу педагогічних ЗВО України за версією МОН ТНПУ зайняв 1 місце (у 2019 та 2018 – 2 місце), У консолідованому рейтингу наш університет посідає 48 місце (у 2020 – 42, 2019 – 54–55, 2018 – 55), у ТОП-200 університетів України – 66 місце (у 2020 – 56, у 2019 – 115). в рейтингу популярності веб-ресурсів університетів UniRank (World Universities Web Ranking, <https://www.4icu.org/reviews/17151.htm>) – 52 місце (2020 – 50) з-поміж 171 ЗВО України. За показниками наукометричної бази даних *Scopus*, яка враховує кількість цитувань світовою науковою спільнотою публікацій науковців університету та індексом Гірша, ТНПУ займає 4 (у 2020 р. – 3) місце серед педагогічних закладів вищої освіти та 71 (у 2020 р – 52) місце у загальному науково-освітньому просторі України станом на 2021 р, у *Webometrics Ranking of World's Universities* – 126 місце з-поміж 317 ЗВО України (97 у 2020 р.).

Упродовж 2021 року студенти опублікували 185 наукових робіт (у 2019 – 610, у 2020 – 316), з них у фахових виданнях – 7 (у 2019 – 14, у 2020 – 15). Аспірантами було опубліковано 5 публікацій у міжнародних фахових виданнях що індексуються у *Scopus/WoS*, одна з яких підготована іноземним студентом І.Хатібом. 22 студенти (у 2019 – 9, у 2020 р. – 8) стали

переможцями Всеукраїнських студентських конкурсів, які проводилися під егідою МОН України, 13 студентів стали стипендіатами престижних академічних стипендій. У звітному році випускники аспірантури та докторантури захистили 7 докторських і 12 дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії. Працівниками університету захищено дві докторські дисертації. У спецрадах, які функціонують в університеті, захищено 16 (у 2020 – 5, у 2019 – 32) кандидатських та 7 (у 2020 – 3, у 2019 – 13) докторських дисертацій. Проведено 12 спеціалізованих разових рад, за рішенням яких присвоєно ступінь доктора філософії. У 2021 р. було проведено 20 науково-комунікативних форумів, з них зі статусом міжнародного – 10 (у 2020 – 11), всеукраїнського – 10 (у 2020 – 5).

У звітному році науковці університету в результаті виконання наукової та науково-технічної діяльності оформили й отримали 2 патенти України на корисну модель, подали на розгляд УкрПатенту 1 патент та 1 свідоцтво авторського права.

У 2021 році науково-педагогічні працівники ТНПУ працювали над реалізацією міжнародних проєктів ERASMUS+ (MultiEd - Л. Струганець, І. Задорожна; MER2030 - Г. Фальфушинська, 2019-3-TR01-KA105-079765), ERASMUS Mundus (Г. Фальфушинська), Норвезької агенції забезпечення якості освіти (DeDiMaMo, Н. Балик), проєкт студентської мобільності SAMx(TNPU+NPU) = *Experienced Future Teacher with transcultural identity* за підтримки Британської Ради, «DigIn.Net 2: Deutsch-Ukrainisches Netzwerk Digitaler Innovationen-2» за підтримки DAAD спільно з Університетом Анхальту (Г.Генсерук, Г.Фальфушинська), «Learnopolis+: Mit digitalen Medien zu internationalen Lernerfahrungen» спільно з Університетом Байрота (З.Удич, І.Шульга), білатерального проєкту спільно з лабораторією Водної екотоксикології Центру природних досліджень, Вільнюс (О. Столяр), україно-французького проєкту спільно з науковцями Університету Реймса Шампань-Арденни (URCA) (Франція) (О.Столяр), спільного проєкту Чеського уряду «Зміни педагогічних факультетів та університетів у 21 столітті» (І.Левчик), проєкту DAAD THEA-Ukraine щодо інтенсифікації інтернаціоналізаційних процесів у ЗВО (Р.Мисула), програма розвитку стартапів за підтримки Держдепу США Gist Innovates Ukraine (Н. Корміло, І.Цідило, Н.Дробик), “Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти”, який упроваджується Американськими Радами з міжнародної освіти (Б.Буяк, Г.Фальфушинська, М.Бойко).

У науковій роботі ТНПУ присутні проблеми та недоліки, насамперед недостатній рівень публікаційної активності НПП у фахових виданнях категорії «А»/Scopus/WoS та «Б», інноваційна діяльність, виконання проєктів, що фінансуються національними (МОНУ та НФДУ) та міжнародними грантодавцями, низький рівень інтеграції молодих науковців (включаючи здобувачів III освітнього рівня) у виконання наукових проєктів, науково-дослідних тематик, а відтак і недостатній рівень публікаційної активності фахових виданнях категорії «А»/Scopus/WoS, низький рівень патентно-ліцензійної діяльності та розробки стартапів. Вищезазначені проблемні напрямки нерозривно зв’язані з недостатнім рівнем відповідності сучасним критеріям ефективності НПП (KPI) та умовам «Виконання завдань Перспективного плану розвитку ЗВО за науковими напрямками “Аграрні науки”, «Суспільні науки», «Гуманітарні науки і мистецтво», “Математичні та природничі науки”, «Біологія та охорона здоров’я» запропонованих МОН. Враховуючи сучасні вимоги, необхідно переглянути пріоритетні напрямки наукової та науково-технічної діяльності, стимулювати публікаційну активність працівників університету, активізувати проведення досліджень на базі ТНПУ, які мають інноваційний характер з можливістю реалізації результатів проєктів в економіці та практиці, ініціювати проведення науково-практичних інформативних заходів з питань організації системи наукової роботи та обліку отриманих результатів.

З огляду на зазначене, вчена рада **постановляє**:

Наукову роботу в університеті вважати задовільною.

1. Ректорату

1.1. Запровадити обов'язкову апробацію матеріалів магістерських робіт на всеукраїнських та/або міжнародних конференціях внесених до реєстру МОН та внести відповідні зміни до «Положення про магістерську роботу студента ТНПУ» *До 20 лютого 2022 р.*

2. Службі вченого секретаря

2.1. Внести зміни у «Положення про атестацію здобувачів ступеня доктора філософії у Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка» відповідно до нової редакції «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» *До 20 лютого 2022 р.*

3. Відділу наукової роботи:

3.1. Провести відбір та висвітлити на сайті університету найбільш перспективні інноваційні розробки науковців ТНПУ на основі апробації матеріалів у міжнародних рецензованих фахових виданнях, можливості патентування та затребуваності на ринку *До 1 березня 2022 р.*

3.2. Наукову, науково-технічну та експериментальну діяльність наукових колективів, лабораторій та центрів університету привести у відповідність до нових пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки України та стратегічних напрямів наукових досліджень університету *До 1 червня 2022 р.*

3.3. Виявляти та консолідувати групи НПП та здобувачів вищої освіти для участі у релевантних конкурсах наукових та освітніх проєктів *Постійно*

4. Відділу міжнародних зв'язків:

3.1. Підвищити кількісні та якісні показники залучення науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти університету щодо участі в міжнародних освітньо-наукових проєктах, програмах Erasmus+, Fulbright, Humboldt, British Council, American Council, DAAD та ін. *Постійно*

3.2. Розробити інформаційну та концептуальну модель англomовної версії сайту університету спільно з фізико-математичним факультетом та факультетом іноземних мов з метою висвітлення освітніх (для залучення іноземних громадян для навчання) та наукових (розширення партнерства з метою підвищення конкурентоспроможності) досягнень НПП університету у веб-просторі *До 15 березня 2022 р.*

5. Відділу аспірантури та докторантури:

5.1. Розробити дорожню карту щодо проходження процедури захисту здобувачами III освітнього рівня у разових спеціалізованих радах та розмістити її на веб-порталі університету *До 1 квітня 2022 р.*

5.2. Посилити контроль за публікаціями докторантів й аспірантів у рейтингових журналах та збільшити кількість успішно захищених дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора філософії у термін навчання в аспірантурі до 80 % *До 1 вересня 2022 р.*

5.3. Провести консультації з науковими керівниками та здобувачами III освітнього рівня з числа іноземних громадян з метою підвищення якості підготовки дисертаційних досліджень та вчасного їх захисту *До 1 березня 2022 р.*

6. Науковій бібліотеці:

6.1. Провести аудит наукових портфоліо НПП університету відповідно до інформаційного наповнення особистих профілів (ID) у наукометричних базах Scopus, Web of Science та Google Scholar *До 1 травня 2022 р.*

6.2. Доповнити електронний репозитарій університету статтями науково-педагогічних працівників, які належать до категорії «А» та «Б» у зв'язку із базами даних Scopus, Web of Science та Google Scholar *Постійно*

7. Деканам факультетів:

7.1. На засіданнях вчених рад факультетів розглянути питання наукової та міжнародної діяльності у 2021 р. та запланувати заходи щодо підвищення її результативності та ліквідації проблем і недоліків *До 1 квітня 2022 р.*

7.2. Провести аудит та заслухати питання перспективних напрямків розвитку та результативності діяльності НДЛ та наукових центрів при факультетах

До 1 травня 2022 р.

7.3. Активізувати роботу НПП щодо залучення фінансових ресурсів від державних і вітчизняних комерційних структур, міжнародних грантів на проведення наукових досліджень у проєктах ЄС з мобільності, досліджень та інновацій, «Erasmus+» та ін.

До 1 вересня 2022 р.

7.4. Збільшити кількість англомовних статей у наукових журналах, забезпечити періодичність випуску наукових журналів категорії «Б» та подати документи до МОН щодо присвоєння їм категорії «А» (хіміко-біологічний факультет, факультет педагогіки і психології), а також «Б» (історичний факультет, факультет мистецтв, факультет філології та журналістики)

До 1 грудня 2022 р.

7.5. Спільно з Студентським урядом та Науковим товариством студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених підвищити активність студентства у сфері інноваційної діяльності шляхом організації і проведення відповідних заходів щодо інновацій, підприємництва та розвитку soft skills

Постійно

7.6. Організувати роботу щодо підготовки документів на реєстрацію прав інтелектуальної власності: патент на корисну модель або свідоцтво авторського права на твір (не менше одного охоронного документу від факультету)

До 1 вересня 2022 р.

8. Завідувачам кафедр:

8.1. Проаналізувати підсумки наукової та міжнародної діяльності за 2021 рік, розробити систему ефективних заходів щодо усунення існуючих недоліків, внести необхідні корективи до плану науково-дослідної роботи кафедр на 2022 рік.

Березень, 2022 р.

8.2. Проаналізувати дотримання умов контракту щодо науково-дослідної та науково-технічної діяльності НПП кафедр та провести звітування за пунктами контракту на засіданнях кафедр. Звіти та витяги з протоколів засідань кафедр подати на розгляд конкурсної комісії.

До 1 березня 2022 р.

8.3. Підготувати обґрунтування, облікові та реєстраційні картки нових науково-дослідних робіт з комплексних тем кафедр для реєстрації в УкрІНТЕІ та включення їх у тематичний план МОН.

До 1 березня 2022 р.

8.4. Активізувати участь наукових колективів кафедр у конкурсах наукових та науково-технічних проєктів різного рівня та публікаційну діяльність НПП у виданнях, які входять до категорії «А» та «Б»

Постійно

8.5. Збільшити надходження коштів до спеціального фонду (2201040 наука, 2201300 виконання робіт за кошти НФДУ) за рахунок виконання досліджень, надання наукових та науково-консультаційних послуг

До 1 грудня 2022 р.

8.6. Проводити апробацію результатів кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти I та II (обов'язково) рівнів на всеукраїнських та міжнародних конференціях

До 15 листопада 2022 р.

8.7. Подати до участі у II етапі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт щонайменше одну роботу від кафедри

До 1 березня 2022 р.

Контроль за виконанням постанови покласти на проректора з наукової роботи та міжнародного співробітництва Фальфушинську Г.І.